

Bruksela, 24 marca 2021 r.
(OR. en)

7301/21

SOC 154
EMPL 110
ECOFIN 273
EDUC 98

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	ST 6240/1/21 REV 1
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2021 r. (8 marca)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2021 r., zatwierdzone w drodze procedury pisemnej 8 marca 2021 r.

Konkluzje Rady w sprawie wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2021 r.

1. ODNOTOWUJĄC, że pandemia COVID-19 odwróciła sześciolletnią pozytywną tendencję wzrostu zatrudnienia i wywarła poważny wpływ na wyniki na rynku pracy w UE, co prawdopodobnie spowoduje wzrost ubóstwa, pogłębienie nierówności i naruszenie spójności społecznej. W nieproporcjonalny sposób skutki tej sytuacji odczuły osoby pracujące w ramach niestandardowych form zatrudnienia, np. pracownicy zatrudnieni na czas określony, a także młodzież, osoby ze środowisk migracyjnych, pracownicy w sektorze hotelarsko-gastronomicznym, turystycznym i w sektorach kultury i rozrywki, a także osoby zajmujące się działalnością profesjonalną.
2. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄC szybką i zdecydowaną reakcję na szczeblu państw członkowskich i UE, w szczególności uruchomienie znacznego wsparcia finansowego na rzecz mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy i innych środków mających na celu utrzymanie zatrudnienia i ograniczenie utraty dochodów. UWYPUKLAJĄC wkład europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE). Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄC zarówno aktywne zaangażowanie partnerów społecznych w tym kontekście, jak i wysiłki podejmowane przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego na rzecz wspierania osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji.
3. PRZYPOMINAJĄC o swoich konkluzjach w sprawie aspektów zatrudnieniowych i społecznych rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego 2021, a w szczególności o tym, że europejski semestr pozostaje skutecznym narzędziem koordynacji pozwalającym zapewnić spójność programów reform państw członkowskich oraz że Europejski filar praw socjalnych powinien nadal służyć za drogowskaz ku pozytywnej konwergencji na rzecz lepszych warunków pracy i życia w Europie i wskazywać kierunek koordynacji polityki zatrudnienia i polityki społecznej na szczeblu UE, z należyтым uwzględnieniem odnośnych kompetencji.
4. PODKREŚLAJĄC, że Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności zapewni zakrojone na szeroką skalę finansowanie na rzecz reform i inwestycji służących wspieraniu tworzenia miejsc pracy i czynieniu unijnych gospodarek, społeczeństw i systemów opieki zdrowotnej odporniejszymi i lepiej przygotowanymi na dwojaką transformację – ekologiczną i cyfrową, a przez to zwiększy inwestycje w ludzi i przyspieszy odbudowę gospodarczą i społeczną.

5. KŁADĄC NACISK na to, że wspólne sprawozdanie o zatrudnieniu na 2021 r., monitorowanie wdrażania wytycznych dotyczących zatrudnienia oraz prezentowanie wyników tablicy wskaźników społecznych towarzyszącej Europejskiemu filarowi praw socjalnych może pomóc państwom członkowskim w określeniu odpowiednich obszarów priorytetowych na potrzeby reform i inwestycji, także z myślą o unijnym finansowaniu, w tym w ramach nowego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.
6. PRZYZNAJĄC, że szybkie przyjęcie mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu i innych środków mających na celu utrzymanie zatrudnienia, przy spadku współczynników aktywności zawodowej, ograniczyło wzrost stopy bezrobocia od czasu wybuchu pandemii. KŁADĄC NACISK na to, że mechanizmy zmniejszonego wymiaru czasu pracy i podobne środki powinny obowiązywać tak długo, jak to konieczne. UWYPUKLAJĄC, że gdy tylko pozwolą na to warunki – polityki powinny zapewniać wsparcie na rzecz realokacji siły roboczej (np. poprzez programy podnoszenia i zmiany kwalifikacji i dobrze opracowane zachęty do zatrudniania), zwłaszcza w kierunku gospodarki ekologicznej i cyfrowej, przy jednoczesnej ochronie pracowników w okresie zmian. ODNOTOWUJĄC, że zapewnienie odpowiednich zasiłków dla bezrobotnych o rozsądnym czasie trwania, udostępnianych wszystkim osobom bezrobotnym, w tym osobom wcześniej zatrudnionym na podstawie niestandardowych umów o pracę, ma kluczowe znaczenie dla wspierania osób poszukujących pracy w okresie zmian.
7. PODKREŚLAJĄC, że skuteczne aktywne polityki rynku pracy mają kluczowe znaczenie dla wspierania sprawiedliwej i inkluzywnej odbudowy. KŁADĄC NACISK na znaczenie reform i inwestycji w zakresie aktywnych polityk rynku pracy oraz publicznych służb zatrudnienia z myślą o zapewnieniu skutecznej zindywidualizowanej pomocy osobom poszukującym pracy, m.in. poprzez stosowanie rozwiązań cyfrowych oraz poprzez łączenie tego wsparcia z usługami społecznymi i zdrowotnymi.
8. ODNOTOWUJĄC, że pandemia COVID-19 wywarła nieproporcjonalny wpływ na słabsze grupy społeczne, m.in. ze względu na niedobór umiejętności cyfrowych. PODKREŚLAJĄC, że ukierunkowane polityki rynku pracy, aktywne włączenie oraz środki w zakresie kształcenia i szkolenia mogłyby chronić osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji i poprawić ich położenie.

9. UWYPUKLAJĄC gwałtowny wzrost bezrobocia wśród osób młodych oraz wzrost liczby młodych ludzi niekształących się, niepracujących ani nieszkolących się, który może mieć trwały wpływ na perspektywy tych osób na rynku pracy. KŁADĄC NACISK na to, że konieczne byłoby w związku z tym nasilenie reform i inwestycji w zakresie publicznych służb zatrudnienia, a także wzmocnienie aktywnych polityk rynku pracy oraz systemów kształcenia i szkolenia z myślą o zapewnieniu zintegrowanych reakcji politycznych na rzecz młodych ludzi i podnoszeniu ich umiejętności, m.in. poprzez wspieranie oferowania dobrej jakości przygotowania zawodowego i staży. PRZYZNAJĄC, że wdrożenie zalecenia Rady pt. „Pomost do zatrudnienia – wzmocnienie gwarancji dla młodzieży” może w istotny sposób przyczynić się do zwiększenia udostępnianego młodym ludziom kompleksowego wsparcia na rzecz zatrudnienia.
10. ODNOTOWUJĄC, że zlikwidowanie luki w zatrudnieniu i luki płacowej między kobietami a mężczyznami wymaga dalszych wysiłków, a kryzys związany z COVID-19 jeszcze bardziej zwiększył zagrożenia, z którymi zmagają się kobiety w sektorach i zawodach charakteryzujących się niższymi wynagrodzeniami; PODKREŚLAJĄC, że w tym kontekście udział kobiet w rynku pracy można zwiększyć poprzez reformy i inwestycje – zwłaszcza w zakresie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, usług opieki długoterminowej, polityk dotyczących równowagi między życiem zawodowym a prywatnym i przejrzystości wynagrodzeń – oraz poprzez dostosowania systemów podatkowych i systemów zabezpieczenia społecznego, z myślą o wyeliminowaniu czynników zniechęcających kobiety do uczestnictwa w rynku pracy.
11. KŁADĄC NACISK na to, że zapobieganie stosunkom pracy prowadzącym do niepewnych warunków zatrudnienia i zapewnienie właściwych zachęt do zatrudniania na podstawie umowy na czas nieokreślony, przy jednoczesnym promowaniu adekwatnych płac minimalnych i dostępu do ochrony socjalnej, stanowią klucz do zmniejszenia segmentacji rynku pracy, propagowania sprawiedliwych warunków pracy oraz eliminowania ubóstwa pracujących. UWYPUKLAJĄC znaczenie inwestowania w bezpieczne i dobrze dostosowane środowisko pracy oraz elastyczną organizację pracy wspierające pracowników i zniechęcające do pracy nierejestrowanej, zwłaszcza w świetle kryzysu.

12. PRZYZNAJĄC, że konsultacje z partnerami społecznymi w ramach reagowania kryzysowego nadal były intensywne w tych państwach członkowskich, w których istniały już dobrze rozwinięte struktury dialogu społecznego, podczas gdy w pozostałych państwach członkowskich kryzys spowodował zaostrenie problemu ograniczonego zaangażowania partnerów społecznych, które było widoczne zanim doszło do obecnego stanu zagrożenia zdrowia publicznego. PODKREŚLAJĄC, że dialog społeczny oraz zaangażowanie partnerów społecznych i innych odpowiednich interesariuszy, w szczególności organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w opracowywanie i wdrażanie krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności mogą znacząco przyczynić się do skutecznych reakcji politycznych i skutecznej odbudowy gospodarczej.
13. PRZYZNAJĄC, że niski poziom uczestnictwa w kształceniu i szkoleniu oraz gorsze wyniki w nauce wśród dzieci i młodzieży z grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej stanowią nadal istotne wyzwanie i mogą mieć długoterminowy wpływ na uczestnictwo tych osób w życiu społecznym, ich integrację na rynku pracy i perspektywy zawodowe. ODNOTOWUJĄC, że uczenie się na odległość wprowadzone w okresach obowiązywania środków izolacji mogło pogłębić tę niekorzystną sytuację. UWYPUKLAJĄC, że z punktu widzenia przedsiębiorstw niedobór wykwalifikowanych pracowników jest jedną z poważnych przeszkód dla inwestycji i że osoby dorosłe o niższych kwalifikacjach w znacznie mniejszym zakresie uczestniczą w uczeniu się, choć najbardziej go potrzebują. ODNOTOWUJĄC utrzymujący się niedobór zaawansowanych umiejętności cyfrowych, zwłaszcza wśród kobiet. UWYPUKLAJĄC, że podnoszenie i zmiana kwalifikacji, zwłaszcza w zakresie umiejętności cyfrowych i ekologicznych, także w przypadku nauczycieli i trenerów, w połączeniu z reformami i inwestycjami służącymi zwiększeniu dostępu do kształcenia i szkolenia i zmniejszeniu nierówności w edukacji, stanowią warunek wstępny wspierania transformacji cyfrowej i transformacji ekologicznej oraz zwiększania inkluzyjnego i zrównoważonego wzrostu.
14. ODNOTOWUJĄC, że w 2019 r. nadal obniżały się wskaźniki dotyczące ubóstwa lub wykluczenia społecznego, choć wolniej niż w poprzednich latach. PRZYZNAJĄC, że kryzys związany z COVID-19, wraz z przewidywanym wzrostem bezrobocia i bierności zawodowej, prawdopodobnie będzie miał negatywny wpływ na wskaźnik dotyczący ubóstwa lub wykluczenia społecznego.

15. UWYPUKLAJĄC, że ochrona w postaci dochodu minimalnego, wraz z usługami aktywizacyjnymi i wspomagającymi, odgrywa kluczową rolę w ograniczaniu ryzyka ubóstwa i wykluczenia społecznego w czasie trwającego kryzysu, a tym samym zapewnia wsparcie – zarówno bieżące, jak i na przyszłość – osobom, których sytuacja w społeczeństwie jest najtrudniejsza. KŁADĄC NACISK na potrzebę zaradzenia istniejącym lukom w zakresie dostępności, adekwatności i świadczenia usług wspomagających zgodnie z konkluzjami Rady pt. „Wzmocnienie ochrony dochodu minimalnego, by walczyć z ubóstwem i wykluczeniem społecznym podczas pandemii COVID-19 i po niej”.
16. KŁADĄC NACISK na to, że nierówności dochodowe pozostają jednym z poważnych wyzwań w całej UE. ODNOTOWUJĄC, że w ostatnich latach nierówności dochodowe wzrosły bardziej w dolnym segmencie rozkładu dochodów niż w górnym. UWYPUKLAJĄC, że mimo podejmowanych środków nierówności we wszystkich formach prawdopodobnie zaostrożą się na skutek kryzysu. KŁADĄC NACISK na to, że eliminowanie nierówności dochodowych wymaga przeprowadzenia reform w różnych obszarach polityki, takich jak struktura systemów podatkowych i systemów zabezpieczenia społecznego, mechanizmy ustalania wynagrodzenia, włączający charakter kształcenia i szkolenia (począwszy od najmłodszych lat) oraz zapewnianie wszystkim osobom dostępu do usług przystępnych cenowo i charakteryzujących się dobrą jakością. PRZYPOMINAJĄC o tym, że reformom w zakresie polityki powinno towarzyszyć silniejsze skoncentrowanie się na ocenie efektu dystrybucyjnego, także w odniesieniu do polityk wspierających transformację ekologiczną i transformację cyfrową.
17. UWYPUKLAJĄC, że kryzys najprawdopodobniej wywrze nieproporcjonalny wpływ na niektóre słabsze grupy społeczne, w szczególności dzieci, osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze i osoby ze środowisk migracyjnych. PRZYPOMINAJĄC o utrzymującej się w całej UE wysokiej liczbie przypadków ubóstwa bądź wykluczenia społecznego wśród dzieci. KŁADĄC NACISK na to, że zapewnianie dostępności, wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, mieszkań i opieki zdrowotnej to kluczowe czynniki pozwalające zapobiegać ubóstwu wśród dzieci i eliminować to zjawisko, a także promować dobrostan dzieci. PODKREŚLAJĄC, że niezbędne są edukacja włączająca, dostęp do opieki zdrowotnej oraz inkluzywne polityki rynku pracy odpowiednio dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. UWYPUKLAJĄC, że integracja osób ze środowisk migracyjnych i uchodźców wymaga zintegrowanego podejścia, łączącego szkolenie i podnoszenie kwalifikacji z możliwościami zatrudnienia i dostępem do usług, zwłaszcza jeśli chodzi o wsparcie społeczne, opiekę zdrowotną i mieszkalnictwo.

18. UZNAJĄC, że kryzys wywarł poważny wpływ na osoby bezdomne i zagrożone wykluczeniem mieszkaniowym. PRZYPOMINAJĄC o tym, że aby odpowiednio sprostać wyzwaniu, jakim jest bezdomność i wykluczenie mieszkaniowe, zintegrowane podejścia obejmujące zapobieganie, szybki dostęp do mieszkań stałych lub wsparcie mieszkaniowe oraz świadczenie usług wspomagających należy połączyć z inwestycjami w budownictwo mieszkaniowe i mieszkania socjalne.
19. PRZYZNAJĄC, że wyzwania, przed którymi stoją systemy zabezpieczenia społecznego w związku z obecnym kryzysem, zwłaszcza pod względem ich zdolności do zapewniania – wszystkim osobom potrzebującym – adekwatnych dochodów oraz dostępu do usług przystępnych cenowo i charakteryzujących się dobrą jakością. KŁADĄC NACISK na potrzebę dalszego wzmacniania ochrony socjalnej osób samozatrudnionych i osób pracujących na podstawie umów niestandardowych, zgodnie z zaleceniem Rady w sprawie dostępu do ochrony socjalnej.
20. UZNAJĄC, że pandemia COVID-19 uwypukliła potrzebę wzmocnienia systemów opieki zdrowotnej, poprawy ich skuteczności i odporności oraz zapewnienia dostępu do odpowiedniej opieki zdrowotnej. ODNOTOWUJĄC, że potrzebne są dalsze inwestycje w dobrze wyszkolony personel, w poprawę koordynacji między opieką szpitalną, ambulatoryjną i podstawową, a także w promocję zdrowia i profilaktykę zdrowotną, aby zwiększyć odporność systemów opieki zdrowotnej w stanach zagrożenia zdrowia publicznego oraz zmniejszyć nierówności pod względem wyników dotyczących zdrowia;
21. UZNAJĄC, że pandemia COVID-19 uwidoczniała również potrzebę zwiększenia odporności systemów opieki długoterminowej. PRZYZNAJĄC, że dostęp do odpowiedniej, przystępnej cenowo i charakteryzującej się dobrą jakością opieki długoterminowej – zwłaszcza opieki domowej i usług świadczonych na poziomie społeczności lokalnych, wraz ze wsparciem dla opiekunów nieformalnych i na rzecz środków zapobiegawczych w celu zmniejszenia zapotrzebowania na opiekę długoterminową – powinien stanowić jeden z priorytetów ze względu na starzenie się społeczeństwa w Europie, konieczność zwiększenia udziału kobiet w rynku pracy oraz uwidocznioną przez kryzys potrzebę zaradzenia niedostatkom w świadczeniu opieki.

22. ODNOTOWUJĄC, że w świetle zmian demograficznych należy kontynuować reformy emerytalne mające na celu poprawę adekwatności, stabilności i inkluzywności systemów emerytalnych. UWYPUKLAJĄC, że reformy te powinny być wspierane przez strategie aktywnego starzenia się i inne środki promujące dłuższe życie zawodowe, a także przez polityki mające na celu zmniejszenie luki emerytalnej między kobietami a mężczyznami i luki emerytalnej dotyczącej osób pracujących w ramach niestandardowych form zatrudnienia.

RADA UNII EUROPEJSKIEJ

23. WZYWA państwa członkowskie – zgodnie z ich odnośnymi kompetencjami, z uwzględnieniem uwarunkowań krajowych i z poszanowaniem roli i autonomii partnerów społecznych – do podjęcia działań w celu sprostania wyzwaniom w zakresie zatrudnienia, umiejętności i polityki społecznej wskazanym we wspólnym sprawozdaniu o zatrudnieniu na 2021 r. oraz mając na względzie ewentualne wsparcie ze środków UE, w tym z nowego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności i z wykorzystaniem finansowania polityki spójności.
24. WZYWA państwa członkowskie, by korzystały z dowodów uzyskanych dzięki uzgodnionym narzędziom monitorowania, takim jak tablica wskaźników społecznych, Przegląd sytuacji w dziedzinie zatrudnienia i Przegląd sytuacji w dziedzinie ochrony socjalnej, a także ramy odniesienia, w celu ukierunkowania swoich reform i inwestycji oraz by kontynuowały wysiłki na rzecz pozytywnej konwergencji.
25. WZYWA Komisję do zapewnienia, by kwestie zatrudnienia i kwestie społeczne były odpowiednio uwzględniane w ocenie polityki UE i państw członkowskich, w szczególności w kontekście dostosowanego europejskiego semestru 2021 oraz krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności.
26. WZYWA Komisję do współpracy z Komitetem ds. Zatrudnienia i Komitetem Ochrony Socjalnej w kontekście przyszłego planu działania dotyczącego Europejskiego filaru praw socjalnych, również z myślą o wspólnym opracowaniu głównych celów UE i aktualizacji narzędzi monitorowania, w szczególności tablicy wskaźników społecznych, w celu zapewnienia ambitnych ram strategicznych polityki zatrudnienia i polityki społecznej na kolejną dekadę.